

**MAKTAB O'QUVCHILARINI CHIZMACHILIK FANIGA
QIZIQTIRISHDA MULTIMEDIA DASTURIDAN FOYDALANISHNING
O'RNI**

Beknazarova Madina Abdimurot qizi

*Qarshi Davlat Universiteti "San'atshunoslik" fakulteti Muhandislik grafikasi va
dizayn nazariyasi mutaxassisligi 2-bosqich magistranti*

Annotatsiya: maktab o'quvchilarini chizmachilik fanigan bo'lgan qiziqishlarini rivojlantirish usullarini o'rganish o'quvchilarni fazoviy tasavvurlarini multimediya dasturidan foydalanishning afzalliklari

Kalit so'zlar: Multimediya, chizmachilik fani, ta'lim tizimi, maktab o'quvchilari

Ilm-fan, texnika-texnologiyalar rivojlanib borayotgan hozirgi davrda yuksak malakali, yetuk va kadrlarga bo'lgan talab oshib bormoqda. Bu, o'z navbatida, nafaqat maktab, kasb-hunar kollej o'qituvchilari, balki oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari zimmasiga ham ma'suliyatli vazifani yuklaydi. Bu vazifalar tizimida mustaqil bilim olishga yo'naltirilgan ta'lim alohida e'tiborga molik masalalar sirasiga kiradi. Zero, o'quvchiga u yoki bu bilimlarni o'rgatib qolmasdan, unda mustaqil ravishda, o'qituvchi yordamisiz bilimlarni orttirish malakasini rivojlantirish muxim axamiyat kasb etadi.

Ma'lumki ma'ruzani, o'quvchilarning 25% ga yaqini o'zlashtiradi. Tajribalar shuni ko'rsatadiki, bir vaqtning o'zida ham ma'ruzani eshitish, ham materialni kompyuter ekranida ko'rish va uni ekranga chiqarishni faol boshqarish o'zlashtirish sifatini oshiradi. Hozir multimedia o'quv dasturlaridan Mat CAD, Puls 6.0 kabi kuchli dastur mahsulotlari tarkibidan foydalaniladi. Bugungi kunda multimedia texnologiyalaridan foydalaniladigan dasturlar yetarli emas. Asosiy muammo professor-o'qituvchilarning multimedia imkoniyatlarini yaxshi biladigan dasturchilar bilan birgalikda ishlashining tashkil etilmaganligidir. Bunday o'quv dasturlarini ishlab chiqish va chizmachilik darslarida keng tarqatish lozim.

Ta'limda multimedia texnologiyalari Multimedia - zamonaviy texnik va dasturiy vositalar yordamida interaktiv dasturiy ta'minot nazorati ostida vizual va audio effektlarning o'zaro ta'siri bo'lib, ular matn, ovoz, grafik, fotosurat, videoni bitta raqamli tasvirda birlashtiradi. Gipermedia gipermatnli havolalar orqali bog'langan kompyuter fayllari. Internet texnologiyalari maktablarda kompyuter sinflarini tashkil qilish uchun jozibador, ammo dolzarb ma'lumotlarni olish imkoniyati, deyarli butun dunyo bilan muloqotni tashkil qilish qobiliyati bilan

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2022"

bog'liq afzalliklarga ega, ular jiddiy kamchiliklarga ega: bu qiyinchiliklar yomon aloqa liniyalari bilan katta hajmli ma'lumotlar bilan ishlash (va ularning aksariyati Rossiya Federatsiyasining chekka hududlarida va qishloq joylarida mavjud), aloqa liniyalarisiz ishlashning mumkin emasligi. Bu kamchiliklar CD-ROM va DVD deb ataladigan optik kompakt disklardan foydalanish bilan bartaraf etiladi. Mavjud dasturiy mahsulotlar, jumladan, tayyor elektron darslik va kitoblar hamda o'z ishlanmalari o'qituvchiga o'qitish samaradorligini oshirish imkonini beradi. Internet o'qituvchilar uchun ma'lumot topish va olishda, hamkasblar bilan muloqot qilishda ajralmas yordamchiga aylanmoqda.

Umumiy o'rta ta'limda multimedia multimedia o'ziga xos interaktivlik, moslashuvchanlik va o'quv ma'lumotlarining har xil turlarini integratsiyalash, shuningdek, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va ularning malakasini oshirishga yordam berish qobiliyati tufayli samarali ta'lim texnologiyasidir. motivatsiya. Shu sababli ko'pchilik o'qituvchilar ta'limni axborotlashtirishda multimedidan o'z faoliyatining asosi sifatida foydalanishlari mumkin. Ta'limni axborotlashtirish - bu axborotni to'plash, saqlash, qayta ishlash va tarqatish texnologiyalari va vositalaridan foydalanish, mavjud bilimlarni tizimlashtirishni ta'minlash va ta'lim sohasida yangi bilimlarni shakllantirishga qaratilgan ilmiy va amaliy inson faoliyati sohasi. ta'lim va tarbiyaning psixologik-pedagogik maqsadlariga erishish. Keling, yuqorida sanab o'tilgan multimedia xususiyatlarini batafsil ko'rib chiqaylik, bu texnologiyani ta'limni axborotlashtirishning to'liq komponentiga aylantiradi. Ta'limni axborotlashtirish vositalarining interaktivligi foydalanuvchilarga, qoida tariqasida, maktab o'quvchilari va o'qituvchilarga ushbu vositalar bilan faol munosabatda bo'lish imkoniyatini berishini anglatadi. Interfaollik - ta'lim muloqoti uchun shart-sharoitlar mavjudligi, uning ishtirokchilaridan biri ta'limni axborotlashtirish vositalaridir. Interaktivlikni ta'minlash multimedaning eng muhim afzalliklaridan biridir. Interaktivlik ma'lum chegaralarda ma'lumotlar taqdimotini boshqarishga imkon beradi: maktab o'quvchilari sozlamalarni individual ravishda o'zgartirishi, natijalarni o'rganishi, shuningdek, foydalanuvchining muayyan imtiyozlari bo'yicha dastur so'rovlariga javob berishi mumkin. Talabalar o'zlarining shaxsiy ta'lim ehtiyojlariga mos ravishda ovqatlanish tezligi, takrorlash va boshqa parametrlarni o'rnatishlari mumkin. Bu multimedia texnologiyalarining moslashuvchanligi haqida xulosa qilish imkonini beradi.

Multimedia multimedia texnologiyalaridan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari har kuni o'quv faoliyatining turli sohalariga tobora ko'proq kirib bormoqda. Bunga jamiyatni keng miqyosda axborotlashtirish bilan bog'liq tashqi

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2022"

omillar ham, maktab o'quvchilarini tegishli tarzda tayyorlash zaruriyati ham, umumta'lim muassasalarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari va dasturiy ta'minotining keng tarqalishi, davlat va davlatlararo dasturlarning qabul qilinishi bilan bog'liq ichki omillar ham yordam bermoqda. ta'limni axborotlashtirish, barcha maktab o'qituvchilarida zarur axborotlashtirish tajribasining paydo bo'lishi. Aksariyat hollarda multimedia vositalaridan foydalanish o'qituvchilar mehnatini faollashtirish bilan birga maktab o'quvchilarini o'qitish samaradorligini oshirishga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, har qanday tajribali maktab o'qituvchisi axborot texnologiyalarini joriy etishning tez-tez ijobiy ta'siri fonida, ko'p hollarda multimedia vositalaridan foydalanish o'qitish samaradorligini oshirishga hech qanday ta'sir ko'rsatmasligini tasdiqlaydi. , va ba'zi hollarda bunday foydalanish salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ko'rinib turibdiki, ta'limni tegishli va asosli axborotlashtirish muammolarini hal etish har tomonlama va hamma joyda amalga oshirilishi kerak.

Multimediadan foydalanishning afzalliklari va kamchiliklari O'qituvchilar multimediani o'quv jarayoniga kiritishning ikkita mumkin bo'lgan usulini ko'rib chiqishlari kerak. Ulardan birinchisi, bunday mablag'larning tarixan shakllangan maktab tizimining an'anaviy usullari doirasida "qo'llab-quvvatlovchi" vositalar sifatida o'quv jarayoniga kiritilganligi bilan bog'liq. Bunda multimedia resurslari o'quv jarayonini faollashtirish, o'qitishni individuallashtirish va o'qituvchilarning talabalar bilimini hisobga olish, o'lchash va baholash bilan bog'liq muntazam ishini qisman avtomatlashtirish vositasi bo'lib xizmat qiladi. Ikkinchi yo'nalish doirasida multimedia resurslarini joriy etish ta'lim mazmunini o'zgartirishga, maktabda o'quv jarayonini tashkil etish uslublari va shakllarini qayta ko'rib chiqishga, ta'lim mazmunidan foydalanish asosida yaxlit kurslarni qurishga olib keladi. individual ilmiy fanlar bo'yicha resurslar. Bunda bilim, qobiliyat va malakalar maqsad sifatida emas, balki talaba shaxsini rivojlantirish vositasi sifatida qaraladi. Multimedia texnologiyalaridan foydalanish o'zini oqlaydi va ta'lim samaradorligini oshirishga olib keladi, agar bunday foydalanish umumiy o'rta ta'lim tizimining o'ziga xos ehtiyojlariga javob bersa, tegishli axborotlashtirish vositalaridan foydalanmasdan to'liq ta'lim olish imkonsiz yoki qiyin bo'lsa. Shubhasiz, har qanday o'qituvchi o'quv jarayonining o'ziga ham, o'qituvchilar faoliyatining boshqa sohalariga nisbatan ham aniqlangan bunday ehtiyojlarning bir nechta guruhlari bilan tanishishi kerak.

"INNOVATIVE ACHIEVEMENTS IN SCIENCE 2022"

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. 2016 yil / Svetlana Yurievna Shchetinina Media muhitida interaktivlik va immersivlik. Tushunchalarni chegaralash muammosi haqida
2. 2019 yil / Evaljo Violetta Dmitrievna Muzey ekspozitsiyalariga statsionar interaktiv multimedia tizimlarini joriy etish muammolari. Xatarlar va yechimlar
3. Shlykova O.V. Multimedia madaniyati. M.: FAIR-PRESS, 2004.415 b